

29.05.2024

Asia/5

§ 54

Metroliiikenteen liikennöintisopimuksen jatkosopimus (Lisäsopimus nro 7)

HEL 2023-010796 T 08 02 00

Päätös

Johtokunta

- hyväksyi Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) kanssa solmittavan, sopimusta metroliiikenteen hoitamisesta 2010 – 2024 täydentävän lisäsopimuksen nro 7, jolla metroliiikenteen operointisopimusta jatketaan 7,5 vuodella 1.1.2025 alkaen
- valtuutti liikenneliikelaitoksen (HKL) toimitusjohtajan tekemään lisäsopimus nro 7 sopimusluonnokseen mahdollisesti tarvittavia vähäisiä muutoksia, ja
- valtuutti HKL:n toimitusjohtajan allekirjoittamaan lopullisen lisäsopimuksen nro 7 HSL:n kanssa.

Käsittely

Esittelijä muutti ehdotustaan lisäämällä toimitusjohtajan -sanana päätösehdotuksen toisen kappaleen (HKL) sanan jälkeen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sopimuskokonaisuuden kuvaus
- 2 Lisäsopimus nro 7

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Päätösehdotus

Johtokunta

- hyväksyy Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) kanssa solmittavan, sopimusta metroliiikenteen hoitamisesta 2010 – 2024

29.05.2024

Asia/5

täydentävän lisäsopimuksen nro 7, jolla metroliiikenteen operointi-sopimusta jatketaan 7,5 vuodella 1.1.2025 alkaen

- valtuuttaa liikenneliikelaitoksen (HKL) tekemään lisäsopimus nro 7 sopimusluonnokseen mahdollisesti tarvittavia vähäisiä muutoksia, ja
- valtuuttaa HKL:n toimitusjohtajan allekirjoittamaan lopullisen lisäsopimuksen nro 7 HSL:n kanssa.

Esittelijän perustelut

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä ostaa pääkaupunkiseudun metroliiikenteen liikennöinnin liikenneliikelaitokselta voimassa olevan 13.9.2010 allekirjoitetun liikennöintisopimuksen (nykyinen sopimus) mukaisesti. Nykyinen liikennöintisopimus on voimassa 31.12.2024 asti.

HSL:n hallitus päätti 13.12.2022 jatkaa nykyisen metroliiikenteen hoitoa koskevan HSL:n ja HKL:n välisen sopimuksen voimassaoloa 7,5 vuodella. HSL:n, HKL:n ja Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n yhteistyönä on neuvoteltu lisäsopimus nro 7, joka tulisi voimaan 1.1.2025 alkaen.

Päätettävänä olevalla lisäsopimuksella nro 7 metron liikennöintisopimuksen voimassaoloa jatketaan 7,5 vuodella. Nykyisin voimassa oleva sopimus on valmisteltu ennen vuotta 2010, jolloin toimintaympäristö on ollut erilainen. Sopimuksen jatkoaikaa koskevien ehtojen laatimisen yhteydessä on liikenteen tilaajana toimiva HSL nähnyt tarpeelliseksi täydentää voimassa olevaa sopimusta myös siitä puuttuneiden elementtien osalta. Lisäsopimus nro 7 täydentää nykyistä sopimusta mm. kustannusten ja korvauserusteiden läpinäkyvyyden, sopimuksen ohjausvaikutuksen, kustannustehokkuuden parantamisen ja tulevaisuudessa mahdolliseen liikennöinnin kilpailuttamiseen varautumisen edellytysten näkökulmasta.

HKL hankkii johtokunnan 1.2.2022, 26 §, tekemän päätöksen mukaisesti Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:ltä alihankintana ne palvelut, joita se tarvitsee kulloinkin voimassa olevan liikennöintisopimuksen mukaisten velvoitteidensa hoitamiseksi.

HSL:n hallitus on osaltaan hyväksynyt Lisäsopimuksen nro 7:n solmimisen 21.5.2024.

Nykyinen sopimus

Metroliiikenteen liikennöintisopimus on malliltaan bruttomallinen liikenteenostopimus, missä liikenteen lipputulot kerää tilaaja, joka kantaa myös lipputuloriskin. Sopimukseen sisältyy operoinnin volyymin mu-

29.05.2024

kaan muuttuva yksikköhintoihin (kilometrihinta, tuntihinta ja vuoropäivähinta) ja kiinteisiin eriin perustuva operointiosuus sekä laskennallinen pääomakorvaus, millä korvataan junakaluston pääomakustannukset. Lisäksi sopimukseen sisältyy maltillinen kannustemalli sisältäen liikennöinnin luotettavuuteen liittyvät sakot sekä suoritustasoon liittyvät bonukset.

Sopimusta on sen voimassaoloaikana tarkennettu useilla lisäsopimuksilla koskien mm. länsimetron käyttöönottoa ja CO₂-vapaan energian käyttöä.

Liikenteen laajuus on lisäsopimuksen nro 7 alkaessa noin 6,3 miljoonaa linjakilometriä vuodessa. Liikennettä hoidetaan sopimuksen alkaessa 50 metrojunaa käsittävällä kalustolla.

Lisäsopimus nro 7

Metroliiikenteen jatkosopimuksena toimivan Lisäsopimuksen nro 7 (jatkosopimus) arvon arvioidaan olevan ensimmäisenä sopimusvuonna 2025 65,9 milj. euroa sisältäen:

- operointi (kuljettajat, kaluston kunnossapito): 27,8 milj. euroa
- kiinteät erät (johto ja hallinto, kaluston omaisuudenhallinta ja liikenteenohjaus): 8,1 milj. euroa
- kalusto ja varikot: 30,0 milj. euroa

Jatkosopimuksen arvioitu yhteenlaskettu kokonaisarvo vuoden 2025 hintatasossa on 495 milj. euroa (alv 0 %) 7,5 vuoden sopimuskaudelta.

Operoinnin laadun ja kustannustehokkuuden jatkuva kehittäminen sekä kustannusten ja korvausperusteiden läpinäkyvyys ovat olleet jatkosopimuksen valmistelun keskeisiä ohjaustekijöitä. HSL:n metroliiikenteen palvelukuvaukset ja häiriöhallinnan tarpeet on otettu huomioon aiempaa monipuolisemman kannustejärjestelmän kautta. Jatkosopimuksessa sitoudutaan tuottavuuden jatkuvaan parantamiseen ja mahdolliset voitot jaetaan sopimuskumppaneiden kesken. Lisääntyvien raportointivelvoitteiden myötä liikenteen tilaajalle luodaan läpinäkyvyys metroliiikenteen kustannusrakenteeseen tulevien sopimuskausien hankintatavan arviointia varten. HKL sitoutuu myös käytössään olevin keinoin avustamaan HSL:ää valmistautumisessa seuraaviin metron liikennöintiä koskeviin hankintamenettelyihin.

Jatkosopimuksessa ajantasaistetaan sopijapuolten väliset tietosuoja- ja tietoturvamääräykset sekä tarkennetaan HSL:n tavoitteita ICT-järjestelmien kehittämisen osalta. Metrojunakaluston mainosoikeudet

29.05.2024

Asia/5

siirtyvät HSL:lle sopimuskauden alusta alkaen muussa HSL:n tilaamassa joukkoliikenteessä jo olemassa olevan käytännön mukaisesti. Mainostuotot oli huomioitu voimassa olevan sopimuksen mukaisissa korvauksissa, minkä takia kaluston mainostamisesta syntyvien tuottojen siirtyminen HSL:lle kompensoidaan HKL:lle.

Jatkosopimuksen myötä sopimusosapuolten asema ei muutu olennaisesti sillä alkuperäisen metroliikennesopimuksen korvausmallia, yksikköhintoja tai muita korvauksia ei muuteta (pl. mainoskompensaatio). Sopimusneuvotteluissa on tunnistettu tarpeita, jotka saattavat tulevaisuudessa aiheuttaa lisäkustannuksia ja joiden vaikutuksista neuvotellaan tarvittaessa myöhemmin erikseen. Tällaisia tarpeita ovat, esimerkiksi:

- mahdolliset kaluston ICT-päivitykset
- lisääntyvät raportointivelvoitteet ja raportointijärjestelmien uusiminen
- tietoturvasopimusten päivittäminen uuden EU-säätelyn tasolle

Metron kulunvalvontajärjestelmän uusiminen (METKA -hankkeet) ja uuden kaluston (M400) käyttöönotto on tunnistettu sellaisiksi muutoksiksi liikennöintikorvauksen kustannustekijöissä, jotka otetaan myöhemmin erikseen huomioon liikennöintikorvauksen tarkistustekijöinä. Tarvittaessa sopijapuolet neuvottelevat näiden muutosten vaikutuksesta korvaustasoon hyvissä ajoin ennen muutosten toteutumista.

Lisäsopimuksen yhteydessä HSL hyväksyy vuosille 2025 – 2028 kaluston vaihto-osien osalta arvoltaan 6,7 milj. euroa olevan kaluston kehittämissuunnitelman, minkä puitteissa tehtävien investointien pääomakorvaukset maksetaan alkuperäisessä metron liikennöintisopimuksessa säädetyn mukaisesti. Vuosien 2029 – 2032 vaihto-osainvestoinneista sovitaan myöhemmin erikseen. Kaluston uushankintahankkeiden, peruskorjausten ja isojen kehittämishankkeiden korvaamisesta liikennöintisopimuksen pääomakorvauksen kautta päätetään erikseen hanke-suunnitelmien perusteella.

Toimivalta

Hallintosäännön 11 luvun 1 § 2 mom. 8. kohdan mukaan, ellei toimivalta ole muutoin säädetty tai määrätty, liikelaitoksen johtokunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää liikelaitoksen palvelujen hinnoittelusta ja palvelujen myyntiä koskevista sopimuksista.

29.05.2024

Asia/5

HKL:n johtokunta on 21.8.2020, 125 §, siirtänyt hallintosäännön mukaista palvelujen hinnoitteluun ja palveluiden myyntiä koskevien sopimukseen liittyvää toimivaltaansa HKL:n toimitusjohtajalle 500.000,00 euroon (alv 0 %) asti.

Käsiteltävänä olevan myyntisopimuksen arvon ollessa yli 500.000,00 euroa (alv 0 %), päättää johtokunta sopimuksen hyväksymisestä.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sopimuskokonaisuuden kuvaus
- 2 Lisäsopimus nro 7

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 09.04.2024 § 32

HEL 2023-010796 T 08 02 00

Päätös

Johtokunta merkitsi tiedoksi saamansa informaation.

19.12.2023 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi